
NOTAT 2012-12

Melding om årsveksten 2011

Normalårsavlinger og registrerte avlinger

OLA
WÅGBØ

ODDMUND
HJUKSE

NILF

Norsk institutt for
landbruksøkonomisk forskning

NILF utgir en rekke publikasjoner

Årlig utkommer:

- «Driftsgranskinger i jord- og skogbruk»
- «Handbok for driftsplanlegging»
- «Utsyn over norsk landbruk. Tilstand og utviklingstrekk».
- «Mat og industri. Status og utvikling i norsk matindustri».

Resultater fra forskning og utredninger utgis i tre serier:

- «NILF-rapport» – en serie for publisering av forskningsrapporter og resultater fra større utredninger
- «Notat» – en serie for publisering av arbeidsnotater, delrapporter, foredrag m.m. samt sluttrapporter fra mindre prosjekter.
- «Discussion paper» – en serie for publisering av foreløpige resultater (bare internettpublisering).

NILF gir også ut:

- «Kontoplan for landbruksregnskap tilpasset NS 4102»
- Regionale dekningsbidragskalkylar.

NILF er sekretariat for Budsjettnemnda for jordbruket som årlig gir ut:

- «Totalkalkylen for jordbruket» (Jordbrukets totalregnskap og budsjett)
- «Referansebruksberegninger»
- «Resultatkontroll for gjennomføringen av landbrukspolitikken»
- «Volum- og prisindeksar for jordbruket» som ligger på:
<http://www.nilf.no/PolitikkOkonomi/Nn/VolumPrisIndeksar.shtml>

NOTAT 2012-12

Melding om årsveksten 2011

Normalårsavlinger og registrerte avlinger

Ola Wågbo

Oddmund Hjukse

NILF

Norsk institutt for
landbruksøkonomisk forskning

Serie	Notat
Redaktør	Agnar Hegrenes
Tittel	Melding om årsveksten 2011. Normalårsavlinger og registrerte avlinger
Forfattere	Ola Wågbø, Oddmund Hjukse
Prosjekt	Melding om årsveksten (A231)
Utgiver	Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning (NILF)
Utgiversted	Oslo
Utgivelsesår	2012
Antall sider	18
ISBN	978-82-7077-827-0
ISSN	0805-9691

Litt om NILF

- Forskning og utredning angående landbrukspolitikk, matvaresektor og -marked, foretaksøkonomi, nærings- og bygdeutvikling.
- Utarbeider nærings- og foretaksøkonomisk dokumentasjon innen landbruket; dette omfatter bl.a. sekretariatsarbeidet for Budsjettnemnda for jordbruket og de årlige driftsgranskningene i jord- og skogbruk.
- Utvikler hjelpemidler for driftsplanlegging og regnskapsføring.
- Finansieres av Landbruks- og matdepartementet, Norges forskningsråd og gjennom oppdrag for offentlig og privat sektor.
- Hovedkontor i Oslo og distriktskontor i Bergen, Trondheim og Bodø.

Forord

Rapporten «Melding om årsveksten» gir en oversikt over vær- og vekstforhold i landsdelene samt foreløpige avlingstall og planteproduksjon. Endelige avlingstall som utarbeides av Statistisk Sentralbyrå, foreligger noe seinere. Meldingen bygger på vurderinger og registreringer foretatt av fylkesagronomene ved Fylkesmannens landbruksavdeling (FMLA), med basis i bl.a. oppgaver disse innhenter fra landbrukskontorene og Norsk Landbruksrådgivning. Avlingstallene for de enkelte vekstene i de ulike fylkene blir oppgitt som prosent av normalårsavlingene for de respektive fylker. De fylkesvise avlingsprosentene blir veid sammen til landstall. I kap. 5 er det gjengitt normalårsavlinger for fylkene og landet.

Førstekonsulent Ola Wågbø har skrevet kapitlene om årsveksten for 2011, mens rådgiver Oddmund Hjukse har skrevet kapitlet om normalårsavlingen og registrerte avlinger.

Oslo, mai 2012
Ivar Pettersen

Innhold

1	INNLEDNING.....	1
2	VÆR- OG VEKSTFORHOLD I DE ENKELTE LANDSDELENE.....	3
2.1	Østlandet.....	3
2.2	Sørlandet.....	4
2.3	Vestlandet.....	4
2.4	Trøndelag	4
2.5	Nord-Norge	5
3	GENERELL OVERSIKT	7
3.1	Poteter.....	8
3.2	Grønnfôr	8
3.3	Rotvekster.....	8
3.4	Gras	9
3.5	Kulturbeite.....	9
3.6	Utmarksbeite	10
3.7	Fjellbeite.....	10
3.8	Sammenstilling av fylkes- og landstall for avlingene i prosent av normalårsavlinger.....	10
4	PRODUKSJON	13
5	FYLKESVISE NORMALÅRSAVLINGER 2011 – SERIER FOR NORMALÅRSAVLINGER OG REGISTRERTE AVLINGER	15

1 Innledning

Meldingen om årsveksten omfatter en foreløpig beregning av avlingene for en del av jordbruksvekstene. De vekstene beregningene nå gjelder for er: grønnfôr, poteter, rotvekster, eng og beite. Beregningene for disse vekstene baseres på fylkesvise oppgaver over avlingene, oppgitt i prosent av normalårsavling. Se tabell side 11 Oppgavene over avlingene og en beskrivelse av vekstforholdene er gitt av landbruksavdelingene hos Fylkesmannen i de enkelte fylkene. Disse henter inn oppgaver fra kommunene og rådgivningsenheter under Norsk landbruksrådgivning.

Kornavlingene er holdt utenom avlingsoversikten i meldingen om årsveksten. Dette skyldes at grunnlaget for de foreløpige produksjonsoppgavene er innveide mengder hos kornkjøperne som nå blir gitt av Statistisk sentralbyrå (SSB). Disse oppgavene er langt sikrere enn de oppgavene som fylkesagronomene samler inn for korn.

Landstallene for 2011 er beregnet ved sammenveining av fylkestallene på grunnlag av arealfordelingen så langt oppgaver finnes, dvs. fram til og med 2010 og 2011 for de fleste vekstene. For beite i utmark hvor det ikke foreligger arealoppgaver, er sammenveiningen utført på grunnlag av fordelingen av fylkestallene for antall dyr på utmarksbeite.

Meldingen omfatter som nevnt foreløpige oppgaver over avlingene for jordbruksvekstene for det siste året. For oversiktens skyld har en fra og med 2003 dessuten tatt med serier for registrerte avlinger og normalårsavlinger fra 1970 og framover både for jord- og hagebruksvekster. For 2011 er det dessuten tatt med fylkesvise normalårsavlinger for de forskjellige vekstene. Dette er nærmere omtalt i kapittel 5.

I år har SSB gitt foreløpige avlingsoppgaver for eng, andre grovfôrvekster og poteter for 2011. Til sammenligning er disse oppgavene stilt sammen i tabell 4.3.

2 Vær- og vekstforhold i de enkelte landsdelene

2.1 Østlandet

Vekstforholdene for Østlandet som i store deler av Sør-Norge for øvrig, var preget av alt for mye nedbør i storparten av vekstsesongen 2011.

Det startet med en lang og kald vinter med tilstrekkelig snødekke som gav en god overvintring for flerårige vekster i store deler av landsdelen. Utgangspunktet her var således godt. I noen områder ble det imidlertid store problemer med overvintringen. Dette gjaldt særlig for høsthvete, men den kalde vinteren medførte også en betydelig redusert overvintring for flerårige raigras. For deler av Østfold er det nevnt at mye isdannelse under snøen var årsak til overvintringsskadene for høsthvete.

Etter den lange vinteren ble det en varm og tørr vår, i april og første del av mai. Dette gav en tidlig våronn under gode forhold.

Til dels dårlig overvintring for høsthvete og den tørre våren medførte en dårlig busking og tynne åkrer. En del høstkornåkrer ble derfor sådd om igjen. Også for engvekstene ble buskingen til dels dårlig og dette bidro til en redusert 1. slått.

Nedbørsperioden startet midt i mai og varte med mindre avbrudd til ut i oktober. De største nedbørsmengdene kom fra midt i juni og det kom stadig mye nedbør med kortere opphold til langt ut i september. Spesielt i pinsehelgen 10.–13. juni kom det store nedbørsmengder som førte til store oversvømmelser og flomskader. I Gudbrandsdalen er det regnet med at 30 000 dekar ble oversvømmet, mens det er regnet med at 3 000 dekar kom under vatn langs Glomma.

For deler av Østlandet er det regnet med bare 7 ganger med 2 dagers oppholdsvær etter hverandre for perioden fra 15. juni til 4. oktober. Samlet er det regnet med at det for noen områder kom nesten dobbelt så mye nedbør som normalt for avlingssesongen 2011.

Som følge av stadig regn oppsto det problemer med å få gjort arbeidet til rett tid for de forskjellige vekstene.

For de som ikke hadde høstet 1. slått mens det fortsatt var tilfredsstillende forhold fram til de første dagene av juni, ble det ofte mye forsinkning og redusert kvalitet. Dette problemet fortsatte også senere om sommeren og høsten for 2. og 3. slått med forsinket slått og sterkt redusert kvalitet.

Værforholdene resulterte i problemer for sprøyting og hypping i åkrene. Det ble således til dels registrert betydelige soppskader på korn og tørråte i potetåkrene. Usikkerhet som følge av dette gjør at det stilles spørsmål ved lagringsevnen til potetene.

Andre følger av for mye nedbør har vært problemer med å bruke tunge maskiner og store kjøreskader.

I flere tilfeller har åkrene vært så oppbløtt at skurtreskerne har kjørt seg fast. I perioder kunne det se ut for at det kunne bli vanskelig å få høstet mye av avlingen på grunn av all nedbøren og problemer med å få brukt maskiner på den oppbløtte marka. Det meste av arealet ble imidlertid høstet.

De mest utsatte arealene på myrer og i søkk er blitt stående uhøstet. Dette gjelder også arealer av korn som var sterkt forringet av mye legde og oppgroing. De vanskelige bergingsforholdene medførte at det meste av hveteavlingen hadde bare førkornkvalitet. Mye nedbør medførte store tørkekostnader og pristrekk. Dessuten ble det vanskelig å få sådd høstkorn, et problem en hadde også i de foregående årene.

Selv om mye var negativt siste år, finner en også variasjoner. Således er det regnet med gode avlinger av poteter i områdene med sandholdig jord.

2.2 Sørlandet

Sørlandet hadde en tørr vår og forsommer som bidro til noe redusert avling på tørkesvak jord. Senere kom det tilstrekkelig nedbør og gode vekstforhold i juni og juli. På ettersommeren og høsten ble det en langvarig periode med mye nedbør. Dette medførte store problemer for innhøstingen som ble forsinket både for eng og åker, og det ble en redusert kvalitet. Noen steder ble engavlingen høstet bare en gang og det er meldt om drukning for senere poteter på flomutsatt jord, mens det var langt bedre vekstforhold og avlinger for tidligpoteter.

2.3 Vestlandet

For Vestlandet har det vært et sammenfall av flere negative faktorer som i større eller mindre grad har påvirket vekstforholdene siste år.

Året startet med en kald og lang vinter som i store områder medførte mye overvinteringsskader på eng. Frostømfintlige vekster som raigras klarte ikke overvintringen og dessuten ble det store isbrannskader.

I siste del av april og de første dagene av mai var det tørre og gode forhold for våronnarbeid. Dette været ble imidlertid avløst av en langvarig regnværperiode som startet ut i andre uke av mai. For tilsådd eng og korn medførte dette dårlig etablering. For de som ikke hadde sådd da regnværet startet, ble tilsåingen av overvintringsskadede eng forsinket.

Utgangspunktet for vekstsesongen 2011 var således dårlig for store deler av Vestlandet.

Regnværet fortsatte mere eller mindre ut hele vekstsesongen og nedbøren har ligget betydelig over det normale.

De nevnte vekstforholdene kom til å virke sterkt reduserende på avlingene. For engvekstene gjaldt dette både mengde og kvalitetsmessig ved både 1., 2. og 3. slått. Dessuten var det områder hvor en del av 2. slått ble stående uhøstet.

Som for eng medførte mye regn under innhøstingen vanskelige bergingsforhold og forsinket høsting også for åkervekstene.

Med enkelte unntak ble det sterkt reduserte avlinger både i mengde og kvalitet som følge av for mye regn.

Fra noen områder er det opplyst at avlingene druknet og ble stående uhøstet. Det er imidlertid store variasjoner, da det for sandholdig selvdrenerende jord, i noen deler nord på Vestlandet, er regnet med gode vekst og innhøstingsforhold for poteter og avlinger på normalårsnivå og høyere. Gjennomgående kan det se ut for at forholdene har vært noe bedre i nordlige enn sørlige deler av Vestlandet.

2.4 Trøndelag

Været var gunstig under våronna og vekstsesongen startet under jevnt gode forhold både for åker og engvekstene. En mild vår gav en god grasvekst.

Senere ble året imidlertid preget av mye nedbør. Dette medførte hindringer og forsinkelser av innhøstingen. Kvaliteten på fôravlingen ble redusert selv om den samlet

kvantumsmessig ble høy etter en god 1. slått. Enkelte mistet 2. og 3. slått på grunn av oppbløtte marker. Mye nedbør gjorde innhøstingen vanskelig for åkervekstene, spesielt på kjøresvak jord. Det regnes med noe variabel kvalitet for poteter, og for hvete er det regnet med en redusert kvalitet av for mye regn.

Noen mistet avlingen i et par dalfører på grunn av flom.

2.5 Nord-Norge

I motsetning til det vanskelige året for 2010 som medførte stor avlingssvikt i store deler av Nord-Norge, ble 2011 et vesentlig bedre år med tidlig vår, lite tele og en lang og god vekstsesong med høvelig varme og jevnt over tilstrekkelig nedbør og gode innhøstingsforhold som har gitt god kvalitet på avlingene for store deler av landsdelen.

En lang og mild høst forlenget vekstsesongen ut i september/oktober, og det ble tatt to avlinger og en god håslått der en avling har vært mest vanlig.

Av negative faktorer kan nevnes perioder med for lite nedbør i deler av vekstsesongen som har gitt noe avlingssvikt i deler av Nord-Norge.

3 Generell oversikt

Det har nå i flere år etter hverandre vært relativt lave gjennomsnittsavlinger for jordbruksvekstene. Dette gjelder også for 2011 hvor gjennomsnittsavlingene for de viktigste jordbruksvekstene ligger klart under normalårsavling. Oppgaver over avlingstallene ved utgangen av oktober fra Fylkesmannens landbruksavdelinger, gir gjennomsnittsavlinger for landet fra 91–95 prosent av normalårsavling.

I de lave gjennomsnittstallene ligger det imidlertid store variasjoner i avlingene både mellom landsdelene, men også innen samme landsdel. Noe av de lave gjennomsnittstallene skyldes avlingssvikt for fylker som teller mye arealmessig. Det er også til dels svært store variasjoner i avlingsmengdene mellom de forskjellige vekstene.

2011 ble et noe spesielt år da alt for mye nedbør i store deler av vekstsesongen medførte store utfordringer for jordbruket i store deler av Sør-Norge. Det ble således ofte vanskelig å få utført arbeidet til den tiden det skulle ha vært gjort. Dette medførte ikke bare en redusert avlingsmengde, men også en sterk reduksjon av kvaliteten. Relativt høye avlinger målt i volum i noen fylker kan derfor være misvisende for verdien av avlingene.

Forholdene var imidlertid ikke bare negative i 2011. Det var også områder av landet hvor det ble oppnådd uvanlig høye avlinger av god kvalitet. Dette gjelder særlig Nord-Norge. Her ligger avlingene for flere vekster til dels betydelig over normalavling.

Det er for store deler av Sør-Norge vanskene som regnet medførte, gav den største avlingssvikten og de store variasjonene i avlingene.

Det er ingen av de viktigste jordbruksvekstene hvor gjennomsnittsavlingene for landet når opp mot normalårsnivå. Selv om avlingene for Nord-Norge, delvis for Trøndelagsfylkene og for enkelte fylker i Sør-Norge for øvrig ligger til dels klart over normalårsavling, blir gjennomsnittsavlingen trukket ned av avlingssvikt for flere fylker i Sør-Norge med høye arealer. For formargskål er det regnet med normalårsavling. Denne veksten teller nå imidlertid svært lite og det er bare noen få fylker som har oppgitt avlingstall.

Avlingsprognosen fra Statistisk sentralbyrå viser en gjennomsnittsavling for korn som foreløpig er beregnet til 18 prosent under normalårsavling i gjennomsnitt for landet, mens det for 2010 er beregnet en avling på 4 prosent over avlingen i et normalår.

Kornavlingen lå under normalårsavling over det meste av landet. For flere fylker er det regnet med betydelig under normalårsavlingen.

Det er bare i enkelttilfeller det er regnet med kornavlinger opp mot normalårsnivå. Bare for to fylker er det regnet med avlingstall over normalårsavling. Dette gjelder Nord-Trøndelag og Østfold med Nord-Trøndelag som det høyeste hvor det er regnet med en havreavling på 10 prosent over normalårsavling. For Nordland er det regnet med gode kornavlinger for bygg. For øvrig varierer avlingene for de enkelte kornslagene noe fra fylke til fylke, men med enkelte unntak som nevnt har det vært jevnt lave avlinger for alle kornslagene over det meste av landet.

Det er regnet med avlinger ned i 50–60 prosent generelt for korn for Telemark som det laveste, men også for Agder, Rogaland og Buskerud er det regnet med avlinger ned i 60–70 prosent av normalårsavling.

Alt regnet gjorde bergingsforholdene vanskelige og høstingen ble betydelig forsinket. Således ble det mye legde og oppgroing, foruten soppangrep da regnet gjorde sprø-

yting vanskelig. Resultatet ble en sterk reduksjon av kvaliteten. Hvete hadde et lavt fall-tall som gav pristrekk da bare en liten del holdt matkornkvalitet.

Som følge av regnet ble det et høyt vanninnhold i kornet og dermed høye tørkekostnader.

I noen tilfeller er det regnet med at åkrene druknet på grunn av regnet. Noen åkrer ble stående uhøstet da avlingen var for forringet av oppgroing, eller åkrene var for oppbløtte til at maskiner kunne brukes.

3.1 Poteter

Potetavlingen er i gjennomsnitt for landet beregnet til 8 prosent under normalårsnivå.

For potetavlingene er det et tydelig skille mellom Sør-Norge og Nord-Norge. Det er regnet med under normalårsavling for hele Sør-Norge med unntak for Møre og Romsdal hvor det er regnet 5 prosent over normalårsavling og for Sør-Trøndelag med en avling på normalårsnivå. Også for andre områder i Sør-Norge med mye lett jord som Solør, er det regnet med gode potetavlinger. For Buskerud hvor det er regnet med de laveste avlingene som følge av alt for mye regn, er det regnet med en avling på bare 50 prosent av normalårsavling.

En følge av mye fuktig vær har det vært stort tørråtepress og problemer med å få sprøyte, og som følge av dette tørråteskader i varierende grad. Det er også regnet med drukning og råte av for oppbløtte åkrer og problemer med høstingen. Noen åkrer er blitt stående uhøstet. På grunn av redusert kvalitet er det regnet med usikkerhet ved lagrings-evnen til potetene.

For Nord-Norge er det imidlertid regnet med at de gode vekstforholdene har gitt både gode avlinger og god kvalitet for potetene. Både for Troms og Finnmark er det regnet med potetavlinger på 20 prosent over normalårsavling.

3.2 Grønnfôr

For grønnfôr er det i gjennomsnitt for landet regnet med 6 prosent under normalårsavling for 2011 for de fylkene som har gitt oppgaver.

Det er regnet med betydelige variasjoner i avlingene over det meste av landet, fra klart under normalårsavling til normalårsavling, og også over normalårsavling i noen fylker. Det gjennomsnittlige avlingsnivået er trukket ned på grunn av lave avlinger i fylker som teller mye arealmessig, dvs. Oppland, Hedmark og Rogaland. For Oppland er det regnet med den laveste avlingen med 20 prosent under normalårsavling. Den høyeste avlingen er det regnet med for Trøndelagsfylkene med 10 prosent over normalårsavling, men berging av avlingen har forutsatt kjøresterk jord.

3.3 Rotvekster

Rotvekstarealet er nå sterkt redusert, og det foreligger ikke sikre oppgaver over arealet lengre. Arealet inngår som en del av arealet av andre grovfôrvekster.

Da rotvekstarealet nå teller svært lite, er det bare noen fylker som oppgir avlingstall. For disse fylkene er det regnet med en variasjon i avlingene fra 50 prosent av normalårsavling for Buskerud som det laveste, til 5 prosent over normalårsavling for Nordland som det høyeste. I gjennomsnitt for fylkene med oppgitte avlingstall, er det regnet med 81–82 prosent av normalårsavling.

3.4 Gras

Grasavlingen er i gjennomsnitt for landet beregnet til 95 prosent av normalårsavling for kunsteng og 91 prosent for natureng.

Avlingene på mengdebasis viser betydelige variasjoner fra avlinger klart under normalårsavling, til også høye avlinger i forhold til avlinger i et normalår. Det er generelt lave avlinger for alle Vestlandsfylkene, men også for Østlandsfylkene Oppland og Hedmark som alle har høye engareal, foruten Telemark som særlig har trukket avlingsnivået ned. Både for Oppland, Rogaland og Telemark som er fylkene med laveste avlingene, er det regnet med avlinger på 20 prosent under normalårsavling. Foruten reduserte avlinger medførte sterkt forsinket slått en sterk reduksjon av kvaliteten. Dette gjelder også for de fylkene på Østlandet hvor det er regnet med høye avlingsvolum for eksempel Buskerud og Vestfold. Det er spesielt for 2. og 3. slåtten at avlingskvaliteten ble redusert, 1. slåtten ble av god kvalitet for de som fikk høstet i rett tid. Også for 1. slåtten ble kvaliteten imidlertid redusert for de som ikke fikk høstet før regnværperioden satte inn. 2. og 3. slåtten ble til dels sterkt forsinket og dette gav en svært dårlig kvalitet. Fra enkelte fylker er det for deler av 2. slåtten gjort sammenligninger med frøhøy med oppvekst av hå.

Noen arealer var så oppbløtt at de lot seg ikke høste. Dette gjelder for Sør-Norge helt opp til Sør-Trøndelag.

Her kan også særlig nevnes deler av det flomskadde arealet i Gudbrandsdalen hvor stadig mye regn i resten av vekstsesongen gjorde høsting umulig.

Foruten avlingsreduksjon som følge av værforholdene i vekstsesongen, ble avlingene spesielt for Vestlandet og deler av Østlandet, som nevnt redusert som følge av store overvintringsskader. Mye nedbør gjorde dessuten tilsåing vanskelig.

Det ser ut for at de beste avlingene for eng ble oppnådd fra Nord-Trøndelag og nordover med fra 10–11 prosent over normalårsavling for kunsteng. For Finnmark er det gitt oppgaver som viser både høye avlinger og høy kvalitet.

Avlingene for kunsteng og natureng viser en temmelig lik utvikling. Delvis avvik i noen tilfeller kan skyldes hvordan jorda er fordelt på kunsteng og natureng. Da en ofte finner natureng på den skrinneste og mest tørkeutsatte jorda, vil en kunne få større variasjoner i avlingene etter nedbørsforholdene enn for kultureng. En kan se dette ganske tydelig for noen fylker for 2011 hvor det er grunn for å regne med at utslag av for mye regn for Oppland og for lite regn for Nordland kan ha spilt inn.

For øvrig skyldes avviket mellom gjennomsnittsavling for kunsteng og natureng lave engavlinger for Vestlandsfylkene og en høyere andel natureng enn kunsteng for Hordaland og Sogn og Fjordane.

3.5 Kulturbeite

For kulturbeite viser avlingene i hovedtrekk bra samsvar med avlingene for eng til slått. For 2011 er avlingen i gjennomsnitt for landet beregnet til 8 prosent under normalårsavling.

Avlingene viser store variasjoner både mellom landsdelene, innen samme landsdel og også mere lokalt hvor jordtypen kan spille inn. Det er særlig lave beiteavlinger for fylker med et høyt beiteareal som har trukket gjennomsnittsavlingen ned. De laveste avlingene er det regnet med for Rogaland med en avling på 80 prosent av normalårsavling. Som årsaker til lave avlingstall kan nevnes store overvintringsskader av isbrann og utfrysing. Dette gjelder også for de øvrige Vestlandsfylkene. Generelt for

store deler av Sør-Norge har for oppbløtt mark og tråkk-skader bidratt til reduserte beiteavlinger.

For Østlandet viser avlingene en variasjon fra 15 prosent under normalårsavling for Oppland til 10 prosent over for Buskerud og Vestfold. For mye regn og flomskader har trukket avlingene ned for Oppland. Avlingstallene for Sørlandet viser en tydelig variasjon. Beiteavlingene for Vestlandet ligger generelt under normalårsavling for alle fylkene. Også for Sør-Trøndelag er det regnet med en redusert beiteavling. Lenger nordover har det vært avlinger på normalårsnivå og høyere for alle fylkene. Den høyeste avlingen er det regnet med for Finnmark med 11 prosent over normalårsavling. For Troms er det regnet med at tørke i større eller mindre grad i de forskjellige deler av fylket har trukket gjennomsnittsavlingen ned mot normalårsnivå.

3.6 Utmarksbeite

Gjennomsnittsavlingen for landet er beregnet til 6 prosent under normalårsavling.

Det er en ganske betydelig variasjon i avlingene fra 20 prosent under normalårsavling for Oppland og Telemark til 10 prosent over for Nord-Trøndelag og Troms. Også for utmarksbeite er det et tydelig skille mellom Sør-Norge opp til Sør-Trøndelag og fylkene lenger nord. For alle fylkene sør for Nord-Trøndelag er det ikke regnet med over normalårsavling for noen av fylkene, mens det for alle fylkene fra Nord-Trøndelag og nordover er regnet med normalårsavling og høyere. Avlingsforskjellene må sees på bakgrunn av de ulike værforholdene med for mye nedbør i sør og gunstigere forhold i nord.

3.7 Fjellbeite

For de fylkene hvor det regnes med fjellbeite, er det for 2011 regnet med mye den samme variasjonen i avlingene som for utmarksbeite. For Sør-Norge er det regnet med under normalårsavlinger for alle fylkene, unntatt for Buskerud og Vest-Agder hvor det er regnet med normalårsavlinger. Den laveste avlingen er det regnet med for Telemark med en avling på 80 prosent av normalårsavling. Det er tydelig at fjellbeitene er preget av mye vått og kaldt vær. For hele Nord-Norge er det regnet med normalårsavlinger og høyere for 2011 med Troms som det høyeste med 10 prosent over normalårsavling. Til sammenligning er det i gjennomsnitt for landet regnet med 7 prosent under normalårsavling. Et forhold som viser at det har vært gode fjell- og utmarksbeiter for Nord-Norge i 2011, er oppgaver fra Nortura som viser svært god kvalitet på sau/lammelsaktene.

3.8 Sammenstilling av fylkes- og landstall for avlingene i prosent av normalårsavlinger

Tabell 3.1 gir en sammenstilling av avlingene i 2011 i prosent av normalårsavlingene for poteter, rotvekster, eng og øvrige fôrvekster, fylkestall og tall for landet i gjennomsnitt.

Både for rotvekster og formargkål er det svært få oppgaver som ligger bak.

Tabell 1.1 Fylkes- og landstall i gjennomsnitt for avlingene i 2011 for vekstene grønnfôr, poteter, rotvekster, eng og beite oppgitt i prosent av normalårsavling

	Grønnfôr	Poteter	Fôrnepe	Kålrot	Fôrbete	Fôrmargk.	Kunsteng	Natureng	Kult.beite	Utm.beite	Fj.beite
Østfold	95	95					95		90	-	
Akershus	100	85					100	100	100	-	
Hedmark	85	95					90	90	90	90	90
Oppland	80	90					80	90	85	80	85
Buskerud	100	50	50	50		100	110	110	110	100	100
Vestfold	100	95					110	-	110		
Telemark	-	70					80	80	100	80	80
Aust-Agder	95	90	-				90	90	85	90	85
Vest-Agder	100	-	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Rogaland	85	80	-	-	-		80	80	80	90	95
Hordaland	90	94	90	90			84	84	98	100	92
Sogn og Fjordane	-	-	-	-	-		88	88	95	99	94
Møre og Romsdal	-	105	95	95			88	88	88	90	90
Sør-Trøndelag	110	100	85	85			100	100	90	90	90
Nord-Trøndelag	110	97	-				110	110	110	110	90
Nordland	105	100	105	105		100	110	105	105	100	100
Troms	-	120	-	-			110	110	100	110	110
Finnmark	90	120	-	-			111	110	111	104	105
LANDET	94	92	81	82	100	100	95	91	92	94	93

4 Produksjon

På grunnlag av foreløpige arealtall for 2011, gjennomsnittstallene for avlingene i forhold til normalårsavlingene og beregnede normalårsavlinger, er det i følgende oppstilling utført en foreløpig beregning av den samlede produksjonen for poteter, grønnfôr (inkl. rotvekster og korn til krossing) og eng til slått beregnet som høy.

Normalårsavlingene er i prinsippet beregnet ved trend på grunnlag av de registrerte avlingene de siste 14 årene. Fra 2000 har SSB endret utvalgsmetoden. Dette har gitt så stort utslag på engavlingen fra da av, i forhold til tidligere, at avlingene ikke blir sammenlignbare. Derfor har normalårsavlingen for eng nå i flere år vært beregnet som gjennomsnittstall av de registrerte avlingene fra 2000. Til årets beregning er det imidlertid nyttet trendberegning igjen for eng basert på de registrerte avlingene fra 2000.

I produksjonstilskuddsstatistikken arealoppgaver er arealet av grønnfôrvekster og rotvekster slått sammen under posten «andre grovfôrvekster» fra og med 2002. De foreløpige produksjonstallene for andre grovfôrvekster i tabell 4.1 er beregnet på grunnlag av det samlede arealtallet for andre grovfôrvekster, inklusive korn til krossing og en normalårsavling som er beregnet til gjennomsnittet av de samlede registrerte avlingene for disse vekstene for årene fra 2002 til 2010.

Tabell 1.2 Beregnet produksjon 2011

Vekst	Areal dekar ¹⁾	Avling i % av normalårsavling	Normalårsavling kg/daa	Beregnet avling kg/daa	Produksjon tonn
Poteter	129 200	92	2 538	2 335	301 700
Andre grovfôrvekster ²	102 500	94	1 838	1 728	177 100
Eng til slått ³	4 299 000	95	588	559	2 403 000

1) Foreløpige tall

2) Arealene av grønnfôrvekster og rotvekster er slått sammen under «andre grovfôrvekster» fra 2002. I dette arealet inngår dessuten arealet av korn til krossing

3) Engavling til slått beregnet som høy

Til sammenligning viser oppstillingen i tabell 4.2 SSBs registrerte tall for arealer, avlinger og produksjon for 2010 foruten NILFs beregnede normalårsavlinger og avlinger i prosent av normalår.

I tabell 4.3 har en tilsvarende stilt sammen SSBs foreløpige tall for 2011.

Tabell 1.3 Registrert produksjon 2010 ifølge SSB

	Areal dekar	Normalårs- avling kg/daa	Registrert avling kg/daa	Avling i % av normalårs- avling	Produksjon, tonn
Poteter	132 400	2 528	2 517	99	333 300
Andre grovfør- vekster	119 300	1 860 ¹⁾	1 666 ¹⁾	90	198 800
Eng til slått ²⁾	4 287 000	588	558	95	2 392 200

1) Veid gjennomsnitt av avlingene for de forskjellige vekstene

2) Engavling til slått beregnet som høy

Tabell 1.4 Registrert produksjon 2011 i følge SSB, foreløpige tall

	Areal, dekar	Normalårs- avling kg/daa	Registrert avling kg/daa	Avling i % av normalårs- avling	Produksjon, tonn
Poteter	129 200	2 538	2 303	91	297 600
Andre grovførvekster	102 500	1 828 ¹⁾	1 518 ¹⁾	83	155 600
Eng til slått	4 299 000	588	561	95	2 411 900

1) Veid gjennomsnitt av avlingene for de forskjellige vekstene

2) Engavling til slått beregnet som høy

Avlingen for andre grovførvekster er beregnet til den samlede avlingen for de enkelte vekstene. Den gjennomsnittlige normalårsavlingen for disse vekstene er beregnet som gjennomsnittstall tilsvarende som nevnt foran.

SSBs gjennomsnittlige avlingstall for landet, viser bra samsvar med den foreløpige beregningen basert på gjennomsnittstall for avlingene etter oppgavene fra Fylkesmannens landbruksavdelinger for eng.

Dette gjelder både for 2010 og ved sammenligning med de foreløpige tallene for 2011. Også for poteter er det bra samsvar for 2011, men SSBs oppgaver ligger noe høyere for 2010. For andre grovførvekster ligger SSBs oppgaver klart lavere enn det oppgavene fra Fylkesmannens landbruksavdelinger viser for begge årene.

Tabell 5.1 gir en sammenstilling av avlingene i 2011 i prosent av normalårsavlingene for poteter, rotvekster, eng og øvrige førvekster, fylkestall for landet i gjennomsnitt.

5 Fylkesvise normalårsavlinger 2011 – Serier for normalårsavlinger og registrerte avlinger

---

I tabell 5.1 er det gjengitt fylkesvise normalårsavlinger for 2011 for jord- og hagebruksvekster. I tabell 5.2 og 5.3 er det gjengitt registrerte avlinger og normalårsavlinger på landsbasis for et utvalg av vekster fra 1970.

Normalårsavlingene beregnes som trendframregning av de foregående års avlinger. Ordinært legges 12 tre-års glidende gjennomsnitt av de registrerte avlingene til grunn. Totalt er det dermed 14 års registrerte avlinger som ligger til grunn. Trendberegningen foretas ved lineær regresjon med minste kvadraters metode.

For de fylker en har manglende avlingsregistreringer, beregnes det ikke normalårsavlinger for vedkommende vekst.

På grunn av omlegging av avlingsberegningene er avlingsseriene for eng, dvs. eng til slått i alt beregnet som tørt høy, sammenliknbare kun fra år 2000.

I avlingsstatistikken publiseres fra og med 2002 øvrige fôrvekster som en samlet sum bestående av raigras, fôrraps, rotvekster, grønnfôr kornvekster og korn til krossing.

SSB hadde ansvaret for hagebruksstatistikken inntil 1996. I perioden 1996–2005 hadde SLF ansvaret. Fra 2005 overtok igjen SSB ansvaret for statistikken. Overgangen i 1996 ga et brudd på grunn av endringer i registreringsmetodikken. SSBs registreringer fra 2005 bygger på SLFs metodikk slik at seriene er sammenliknbare fra 1996.

Tabell 1.5 Fylkesvise normalårsavlinger 2011. Kg/daa

Vekst	Landet	Østfold	Akershus	Hedmark	Oppland	Buskerud	Vestfold	Telemark	Aust-Agder	Vest-Agder	Rogaland	Hordaland	Sogn og Fjordane	Møre og Romsdal	Sør-Tr.lag	Nord-Tr.lag	Nordland	Troms	Finnmark
Jordbruksvekster																			
Hvete	439	510	478	512	419	390	444	390							493	433			
Bygg	382	414	399	466	391	320	359	307	264	287	455			274	420	425			
Havre	371	429	405	397	344	324	398	373	373	348	291			164	400	313			
Korn i alt	403	190	155	163	153	136	280								108				
Oljevekster	171	190	155	163	153	136	280								108				
Potet	2538	2588	2353	3007	2392	3161	2602	1917	1885	2117	2820	1854	2331	2393	2573	2705	1225	1243	1284
Eng i alt ¹	588	728	685	683	696	564	711	496	509	662	695	570	665	660	709	691	536	342	332
Andre grønnfôrvekster ²	1596																		
Hagebruksvekster																			
Blomkål	1611	1180	1026	1888	1094	1903	1380	1783	1372	1143	1216								1068
Sommer- og høsthv.kål	2676	2466	3613			2900	2549		2952		1887								2760
Vinterhvitkål	4633	7362	5468	5384	3552	4104	3844	3765	7021		2873				2602	3500	644		
Rosenkål	890	593				749	1033				1002								
Kinakål	2301	1365	2420	1516	1672	2476	1366				2548								2812
Rødkål	4924	5981				4151	4597		4682										3351
Brokkoli	926	768	1126	551	779	1014	1123			1504	1472								1084
Gulrot	3168	3114	3615	4446	1671	2665	3081	2913	3501	2169	3716	2211	3105	3748	3382	3397	2908	981	
Purre	1832	1031	1094	932	1749	1697	2181	1270	2146	1857	1493	1809							2134
Matløk	2508	2636		2981	2613		2859	2638	2587	1363									3014
Salatagurk	693	337	660	276	906	617	313		177	610	691	345		439					1089
Tomater	419			273		345	273	467	207		393			204					0
Reddiker	438																		
Agurker (friland)	2687	2677							2250										
Knollselleri	1506	1287	1346	2007		2544	1936		1468		1522								
Stilkselleri	2522	2178				4222	1550				1993								
Rødbeter	2334	2355				2232	1562		2748										
Isbergsalat	1672	1093	2170			2060	2252	2774		2873	1577								2774
Kålrot til mat	2631	3324	3535	2033	2526	3875	3663	4054	3110		2896	1200	2681	2802	3239	2700	1656	1905	
Epler i alt	899		851	1024		1194	1317	1254	701	817	927	1100	824	955					
Pærer	537					436		561	340		697	654	644	645					
Plommer	426		426	348		348	614	411	493		445	637	437	380					
Moreller	352					422	462	656			485	265	516	123					
Kirsebær	679					788	4100	744				293							
Solbær	250	242		449		180	13	163				246	159						72
Jordbær	668	648	873	678	829	747	676	544	601	803	972	797	672	840	579	649	343	370	276
Bringebær	761	380	385	865	696	535	432	490	497	582	794	513	872	594	711	506			

¹ Avlinger av all eng til slått omregnet til tørt høy. N-avl. for årene 2000-2010

² Sum av fôrraps, rotvekster, raigras, grønnfôr kornvekster, korn til crossing. N-avl. for årene 2002-2010

Tabell 5.2 Registrerte avlinger i kg/dekar. Landet 1970–2010

År	Jordbruksvekster ¹										Hagebruksvekster ⁶						
	Korn i alt	Hvete	Rug ²	Bygg	Havre	Eng i alt ³	Raigras	Rotv. ⁴	Grønnf. i alt ⁵	Poteter	Oljev.	Blomkål	Hodekål	Gulrot	Løk	Epler	Jordbær
1970	294	281	274	286	320	601	3751	4877		2274	151	1204	3596	3030	2352		787
1971	297	347	352	291	306	654	3917	5270		2118	198	1350	3511	3255	2646		868
1972	281	334	292	265	311	660	3796	4894		2029	137	1197	3581	3427	2199		828
1973	308	388	362	292	326	665	3700	5374		2140	162	1296	3298	3384	2507		897
1974	355	417	317	351	353	667	4352	5853		2580	183	1288	4271	3334	2650		872
1975	254	331	260	245	256	597	3454	4559		1698	139	1210	3378	3236	2494		959
1976	284	328	307	280	282	625	3311	4107		1865	143	1167	3195	3319	2488		920
1977	344	361	329	336	355	681	4214	4865		2322	185	1397	3515	3340	2610		927
1978	352	378	326	342	363	709	4072	5267		2494	178	1389	3761	3682	2850		965
1979	317	387	167	294	354	667	3519	4168		2028	149	1297	2909	2981	2596		907
1980	342	406	108	326	362	704	4255	5486		2385	145	1385	4179	3809	2895		1005
1981	343	463	120	325	356	696	4063	5042		2195	143	1441	3732	3140	3179		780
1982	362	414	135	360	359	673	3938	5508		2251	169	1417	3854	3717	3296	1134	1019
1983	317	389	193	308	318	696	3885	4940		2055	150	1392	3490	3323	3133	1233	964
1984	424	518	177	371	474	734	4594	6201		2549	176	1474	4226	3761	3555	1148	928
1985	349	405	147	325	366	702	4241	5635		2365	136	1388	3769	3326	2981	1423	930
1986	310	389	42	299	302	678	3983	5419		2325	133	1326	3460	3303	3116	675	857
1987	360	413	148	324	383	684	4408	5327		2103	159	1343	2867	3189	3089	883	915
1988	296	326	28	297	285	707	4170	6119		2603	128	1498	4866	4300	3469	907	772
1989	331	365	172	337	314	665	3783	5344		2424	143	1519	4419	3819	3971	1181	788
1990	440	466	261	415	466	573	3483	5811		2590	180	1515	4570	3996	4244	906	835
1991	402	465	312	367	425	569	3286	5455		2275	127	1531	4371	3762	3495	986	843
1992	281	353	260	278	256	517	3146	5298		2662	130	1627	4457	3675	3499	576	683
1993	383	511	392	365	359	560	3286	5293		2496	173	1805	3968	3835	3719	833	948
1994	284	284	225	294	268	537	3538	5267		2309	133	1550	4300	3796	3302	668	857
1995	351	475	355	312	379	518	3026	4927		2224	154	1640	4484	3595	3573	728	775
1996	403	453	325	390	397	532	3117	4770		2313	159	1640	4379	3564	3449	623	598
1997	388	431	281	380	380	545	2931	5662		2623	156	1725	4772	3654	3131	651	465
1998	405	469	404	371	418	549	3049	4995		2684	154	1542	4504	3431	3263	725	506
1999	371	445	392	342	389	555	2917	4792		2560	163	1605	4735	3780	3096	522	587
2000	398	461	456	357	420	648	3087	4312		2292	159	1590	4793	3570	3142	862	542
2001	372	407	290	353	389	659	3047	4303		2570	177	1536	4874	3531	2824	617	559
2002	349	410	370	328	348	623			2118	2598	162	1598	4928	3615	2964	702	543
2003	394	461	448	362	393	594			1869	2554	150	1606	4810	3728	2921	707	526
2004	440	477	561	423	423	626			2066	2794	180	1595	4998	3417	3169	963	724
2005	399	489	518	361	376	607			1808	2305	168	1680	4928	3575	2839	645	585
2006	373	416	431	353	336	593			1710	2693	147	1646	4925	3218	2742	910	669
2007	386	440	524	345	381	589			1803	2280	145	1469	4293	3452	2520	661	599
2008	449	487	583	430	421	625			1699	2782	204	1545	4538	3171	2753	994	640
2009	345	341	385	347	341	620			1804	2419	159	1632	4745	3095	2413	797	604
2010	400	460	506	370	393	558			1666	2517	172	1862	4394	3309	2828	804	623

1) Avlinger med 15 % vann for korn

2) Avlingsvariasjoner pga. endringer i statistikkgrunnlaget. Inkl. rughvete fra 2002

3) All avling fra eng til slått omregnet til tørt høy. Inntil 1990 beregnet på grunnlag av energiinnhold, på grunnlag av tørrstoffinnhold deretter. Serie fom. 2000 ikke sammenliknbar med tidligere år.

4) Kålrot og fornep. Inkl. förbete fom. 1979.

5) Sum av raigras, rotvekster, förraps, grönnför kornv, korn til krossing

6) Endret statistikk fra 1996

Tabell 5.3 Normalårsavlinger kg/dekar. Landet 1970–2011

År	Jordbruksvekster ¹										Hagebruksvekster ⁶						
	Korn i alt	Hvete	Rug ²	Bygg	Havre	Eng i alt ³	Raigras	Rotv. ⁴	Grønnf. i alt ⁵	Poteter	Oljev.	Blomkål	Hodekål	Gulrot	Løk	Epler	Jordbær
1970	263	305	263	257	263	603				2068							
1971	281	318	282	276	287	601				2147							
1972	288	325	300	282	299	604				2168							
1973	299	335	316	291	316	618				2202							
1974	313	359	343	303	333	641				2215							
1975	329	385	361	317	351	663				2269							
1976	337	402	366	323	357	671				2279							
1977	336	405	356	323	350	671				2195							
1978	332	400	347	320	343	671				2108	174						
1979	335	394	340	323	343	683		4978		2126	173						
1980	337	394	315	324	348	695		4872		2180	172						
1981	342	400	267	327	356	707		4857		2237	168						
1982	346	417	205	329	363	709		4798		2227	161						
1983	355	429	145	340	371	708		4912		2272	155						
1984	358	433	110	343	368	704	4021	4964		2263	152						
1985	368	443	90	351	383	710	4105	5167		2295	155						
1986	375	453	86	351	395	722	4204	5402		2322	155						
1987	382	466	70	353	406	731	4330	5725		2412	152						
1988	377	462	57	346	398	724	4388	5890		2408	147						
1989	360	443	36	333	374	714	4383	5997		2404	141						
1990	346	414	44	323	350	699	4316	5967		2374	137						
1991	347	395	80	330	344		4165	6002		2451	139						
1992	361	396	149	346	361		3923	5906		2485	143						
1993	367	396	212	351	368		3629	5816		2547	144						
1994	364	409	268	347	361		3343	5616		2560	141						
1995	348	398	302	338	336		3160	5483		2582	141						
1996	342	405	345	334	325		2972	5262		2510	143						
1997	344	408	375	336	330		2843	5075		2437	147						
1998	359	432	407	348	350		2714	4977		2412	153						
1999	380	453	424	363	374		2659	4954		2466	156						
2000	388	463	435	367	389		2628	4891		2503	159						
2001	392	468	446	364	399		2677	4717		2502	160						
2002	388	459	435	357	401		2769	4501		2487	164						
2003	389	450	417	357	406					2513	169						
2004	394	445	410	362	412	631				2546	170	1545	5032	3526	2775	676	567
2005	394	451	440	373	421	630				2619	172	1549	5056	3526	2767	722	598
2006	417	470	488	382	424	626			1965	2641	172	1570	5067	3523	2754	746	623
2007	413	465	518	382	404	621			1914	2679	171	1588	5087	3483	2726	795	658
2008	404	462	540	371	384	617			1896	2610	166	1595	4987	3453	2659	812	663
2009	400	452	556	369	373	618			1868	2580	165	1572	4867	3365	2599	855	671
2010	399	444	559	373	369	618			1860	2528	167	1569	4757	3274	2526	872	668
2011	403	439	555	382	371	588			1838	2538	171	1611	4633	3168	2508	899	668

1) Avlinger med 15 % vann for korn

2) Avlingsvariasjoner pga. endringer i statistikkgrunnlaget. Slått sammen med rughvete fra 2002

3) Trendberegnet inntil 1990 og fra 2011. Beregnet som gjennomsnitt 2004-2010 pga. endret avlingsberegning.

4) Kålrot og fornep. Inkl. forbete fom. 1979.

5) Sum av raigras, rotvekster, fôrrips, grønnfôr kornv, korn til krossing. N-avling regnet som rent gjennomsnitt pga. kort tidsserie

6) Kun trendberegnet fra 2004 pga. ny avlingsstatistikk fra 1996

Tidligere utgitt i denne serien – 2011

- 2011-1 Økonomien i jordbruket i Nord-Norge. Driftsgranskingene i jord- og skogbruk 2009 – Aktuelle artikler og tabellsamling 2005–2009. Øyvind Hansen, Ole Kristian Stornes, 81 s.
- 2011-2 Beregning av det norske kjøttforbruket. Mads Svennerud, Gro Steine, 18 s.
- 2011-3 Økonomien i jordbruket på Vestlandet. Trendar og økonomisk utvikling 2000–2009. Torbjørn Haukås, Anastasia Olsen, 86 s.
- 2011-4 Økonomien i landbruket i Trøndelag. Utviklingstrekk 2000–2009. Tabellsamling 2005–2009. Kjell Staven, Otto Sjelmo, Knut Krokann, Helge Bonesmo, Svein Olav Holien, Siv Karin Paulsen Rye, Liv Grethe Berge Frislid, Inger Sofie Murvold Knutsen, 16 s.
- 2011-5 Melding om årsveksten 2010. Normalårsavlinger og registrerte avlinger. Ola Wågbo, Oddmund Hjukse, 16 s.
- 2011-6 Gårdsbasert entreprenørskap : en kvalitativ studie av muligheter, motiver og ressurser for entreprenørskap i landbruket. Asbjørn Veidal, 55 s.
- 2011-7 Økonomien i jordbruket i Agder-fylka og Rogaland 2009. Trendar og økonomisk utvikling 2000–2009. Tabellsamling 2005–2009. Lars Ragnar Solberg, Heidi Knutsen, Anastasia Olsen, 87 s.
- 2011-8 Regulering for organisering - markedsregulering i kjøttsektoren. Gro Steine, Arne Vasaasen, Anders Nordlund og Ivar Pettersen, 68 s.
- 2011-9 Økonomien i jordbruket på Østlandet. Utviklingstrekk 2005–2009. Tabellsamling 2005–2009. Terje Haug, 97 s.
- 2011-10 Konsekvenser i Rogaland av mulige endringer av gjødselvereforskrift. Heidi Knutsen, Aart van Zanten Magnussen, 57 s.
- 2011-11 Klimatiltak i landbruket – En gjennomgang av tiltak i Klimakur 2020. Ellen Henrikke Aalerud, Valborg Kvakkestad, 41 s.
- 2011-12 Vurdering av økonomi på utbyggingsbruk i mjølkeproduksjon i Møre og Romsdal og Sogn og Fjordane 2008. Lars Ragnar Solberg, Liv Grete Frislid, 48 s.
- 2011-13 Tid for satsing på landbruk i Afrika. Ellen Henrikke Aalerud, Anna Birgitte Milford, 29 s.
- 2011-14 «Føre var» i laksenæringen: Tid for kollektiv håndtering av underdekning av fiskeolje. Gro Steine, Ragnar Tveterås, Ivar Pettersen, 31 s.
- 2011-15 Rensekostnader ved innføring av miljøvennlige spredningsmetoder for husdyrgjødsel. Julie Nåvik Hval, Knut Krokann, 30 s.
- 2011-16 Inntekt, sparing og investering i jordbruket. Agnar Hegrenes, 30 s.
- 2011-18 Verdiskaping i jordbruket i Aust- og Vest-Agder. Heidi Knutsen og Torbjørn Haukås, 37 s.

Tidligere utgitt i denne serien – 2012

- 2012–1 Environmental and climate analysis for the Norwegian agriculture and food sector and assessment of actions. John Hille, Christian Solli, Karen Refsgaard, Knut Krokann, Helge Berglann, 153 s.
- 2012–2 Støtte til økologisk landbruk. Oddmund Hjukse, Ole Kristian Stornes, 42 s.
- 2012–3 Utbyggingsbruk i Hordaland. Torbjørn Haukås, 52 s.
- 2012–4 Innovasjon i landbruket. Trygve Kjølseth, Ivar Pettersen, 29 s.
- 2012–5 Hva skal det være: epler i løsvekt eller emballert? Butikkforsøk med norske, økologiske epler. Anna Birgitte Milford, 31 s.
- 2012–6 Handlingsrommet for konkurransedyktige verdikjeder for mat. Ellen Henrikke Aalerud, Julie Nåvik Hval, Ivar Pettersen, Johanne Kjuus, 99 s.
- 2012–7 Fleire dyr på sommerferie? Evaluering av beiteordningene. Agnar Hegrenes, Julie Nåvik Hval, Leif Jarle Asheim, Mads Svennerud, 102 s.
- 2012–8 Økonomien i jordbruket i Nord-Norge 2010. Øyvind Hansen, 73 s.

ADRESSE HOVEDKONTOR

Postadresse:	Kontoradresse:	Telefon: 22 36 72 00
Postboks 8024 Dep	Storgata 2 4 6	Telefaks: 22 36 72 99
0030 OSLO		E-post: postmottak@nilf.no
		Internett: www.nilf.no

ADRESSE DISTRIKTSKONTORER

Bergen	Postadresse:	Postboks 7317, 5020 BERGEN
	Telefon:	55 57 24 97
	Telefaks:	55 57 24 96
	E-post:	postmottak@nilf-ho.no
Trondheim	Postadresse:	Postboks 4718 – Sluppen, 7468 TRONDHEIM
	Telefon:	73 19 94 10
	Telefaks:	73 19 94 11
	E-post:	postmottak@nilf.fmst.no
Bodø	Postadresse:	Statens hus, Moloveien 10, 8002 BODØ
	Telefon:	75 53 15 40
	Telefaks:	75 53 15 49
	E-post:	postmottak@nilf-nn.no

ISBN 978-82-7077-827-0
ISSN 0805-9691

